ECLI:LV:AT:2021:0608.16870004106.3.L
Lieta Nr. 16870004106, SKK-J-88/2021
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 8.jūnijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore Sandra Kaija, senatori Ivars Bičkovičs, Aija Branta, Inguna Radzeviča, Aivars Umiņskis,

piedaloties prokuroram Jurim Ločmelim, pieteicējam /pers. E/, notiesātajam /pers. F/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē mutvārdu procesā pieteicēja /pers. E/ pieteikumu un Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora Jura Ločmeļa 2020.gada 1.oktobra lēmumu lietā par kriminālprocesa Nr. 16870004106 atjaunošanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 22.februāra spriedumu
[1.1] /pers. E/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu Krimināllikuma 15.panta ceturtajā daļā un 320.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem, konfiscējot mantu.
[1.2] /pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta trešajā daļā un 320.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, konfiscējot mantu;
/pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 15.panta ceturtajā daļā un 322.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.
Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods /pers. F/ noteikts brīvības atņemšana uz 4 gadiem, konfiscējot mantu.
Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. F/ noties ātas nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu
[2.1] /pers. E/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 320.panta otrās daļas par to, ka viņš, būdams valsts amatpersona, izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarīja kukuļņemšanas ar starpnieku mēģinājumu, saistītu ar kukuļa pieprasīšanu lielā apmērā;
[2.2] /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta trešās daļas un 320.panta otrās daļas par to, ka viņš pamudināja personu dot kukuli ar starpnieku valsts amatpersonai lielā apmērā;
[2.3] Tāpat /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta pirmās daļas par to, ka viņš saveda personas un mēģināja nodot kukuli no kukuļdevēja kukuļņēmējam.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas 2009.gada 27.aprīļa lēmumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /pers. E/ aizstāvja Gija Rūsiņa apelācijas sūdzību, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 22.februāra spriedums atstāts negrozīts.

[4] Ar Augstākās tiesas 2009.gada 4.novembra lēmumu, izskatot lietu kasācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /pers. E/ aizstāvja G. Rūsiņa kasācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas 2009.gada 27.aprīļa lēmums atstāts negrozīts.

[5] Augstākajā tiesā 2020.gada 2.oktobrī saņemts Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora J. Ločmeļa 2020.gada 1.oktobra lēmums par /pers. E/ pieteikuma nodošanu izskatīšanai Augstākajai tiesai sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem.
Lēmumā prokurors norāda, ka 2020.gada 14.septembrī Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūrā saņemts /pers. E/ pieteikums kriminālprocesa atjaunošanai sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem. /pers. E/ pieteikumā norādījis, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 655.panta otrās daļas 5.punktu par jaunatklātiem apstākļiem uzskatāms starptautiskas tiesu institūcijas atzinums par to, ka Latvijas nolēmums, kas stājies spēkā, neatbilst Latvijai saistošiem starptautiskajiem normatīvajiem aktiem. Konkrētajā lietā tāds ir Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk arī – Tiesa) 2020.gada 11.jūnija spriedums lietā *Markus pret Latviju,* iesniegums Nr. 17483/10.
[5.1] 2020.gada 11.jūnijā Tiesa, izskatot /pers. E/ pieteikumu, pasludināja spriedumu, vienbalsīgi atzīstot, ka krimināllietā Nr. 16870004106, konfiscējot visus /pers. E/ īpašumus, noticis Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencijas) Pirmā protokola 1.panta pārkāpums.
[5.2] Lēmumā minēts, ka, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 22.februāra spriedumu, /pers. E/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 15.panta ceturtajā daļā un 320.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu, konfiscējot mantu. Spriedums stājies spēkā 2009.gada 4.novembrī. Brīvības atņemšanas sodu /pers. E/ ir izcietis. Prokurors norāda, ka ar minēto spriedumu tika nolemts konfiscēt /pers. E/piederošo naudu 8582,32 *euro* un nekustamos īpašumus:
1) /adrese A/, 2) /adrese B/; 3) /adrese C/; 4) /adrese D/; 5) /adrese E/; 6) /adrese F/; 7) /adrese G/; 8) /adrese H/; 9) /adrese I/; 10) /adrese J/; 11) /adrese K/.

[6] Tiesas sēdē prokurors, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā *Markus pret Latviju*, lūdza atjaunot kriminālprocesu jaunatklāto apstākļu dēļ daļā par /pers. E/ piemēroto papildsodu – mantas konfiskāciju – un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai zemākas instances tiesā.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs /pers. E/ iesniegto pieteikumu par kriminālprocesa Nr. 15830201509 atjaunošanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā izklāstītajiem argumentiem.

[8] Notiesātais /pers. F/, kura tiesības un likumiskās intereses /pers. E/ pieteikums par kriminālprocesa atjaunošanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem un prokurora lēmums aizskar, piekrita pieteikumā paustajam.

Motīvu daļa

[9] Senāts atzīst, ka atceļams Augstākās tiesas 2009.gada 4.novembra lēmums un Rīgas apgabaltiesas 2009.gada 27.aprīļa lēmums daļā par /pers. E/ noteikto papildsodu – mantas konfiskāciju – pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 320.panta otrās daļas un /pers. F/ noteikto papildsodu – mantas konfiskāciju – pēc Krimināllikuma 20.panta trešās daļas un 320.panta otrās daļas un par /pers. F/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu. Kriminālprocess atceltajā daļā atjaunojams, un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[10] Kriminālprocesa likuma 655.panta otrās daļas 5.punkts noteic, ka par jaunatklātu apstākli uzskatāms starptautiskas tiesu institūcijas atzinums par to, ka Latvijas nolēmums, kas stājies spēkā, neatbilst Latvijai saistošiem starptautiskajiem normatīvajiem aktiem.

[11] Senāts atzīst, ka Konvencijas Pirmā protokola 1.panta pārkāpums atzīstams par tādu jaunatklātu apstākli, kas ir pamats iepriekšējo tiesu instanču nolēmumu atcelšanai, kriminālprocesa atjaunošanai un lietas nosūtīšanai jaunai izskatīšanai.

[12] 2020.gada 11.septembrī stājies spēkā Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2020.gada 11.jūnija spriedums lietā *Markus pret Latviju*. Ar šo spriedumu atzīts, ka tiesiskajam regulējumam, uz kura pamata /pers. E/ tika piemērota visas mantas konfiskācija kā obligāts papildsods, trūka skaidrības un paredzamības, tas nenodrošināja nepieciešamās procesuālās garantijas un aizsardzību pret patvaļu, un tādēļ Eiropas Cilvēktiesību tiesa vienbalsīgi atzina, ka ir noticis Konvencijas Pirmā protokola 1.panta pārkāpums.

[12.1] Ņemot vērā, ka konfiskācijai tika pakļauti desmit no vienpadsmit īpašumiem, kuriem pirmstiesas procesā ar procesa virzītāja lēmumu bija uzlikts arests, Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka pārkāptas /pers. E/ tiesības uz īpašumu. Tiesa arī norādīja, ka izskatāmajā lietā nevienā procesa stadijā netika apšaubīta /pers. E/ īpašumu izcelsmes likumība.

Ņemot vērā, ka konfiskācijai tika pakļauti /pers. E/ piederošie īpašumi, neapstrīdot to likumīgo izcelsmi, Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka izskatāmajā lietā mantas konfiskācija ir atzīstama par sodu, un tā ietilpst Konvencijas Pirmā protokola 1.panta otrās rindkopas vērtēšanas jomā, kas paredz valsts tiesības kontrolēt īpašuma izmantošanu.

[12.2] Izvērtējot to, ka konfiskācija kā papildsods bija obligāta lietas izskatīšanas un nolēmumu pieņemšanas laikā nacionālajās tiesās, un Satversmes tiesas 2011.gada 6.janvāra lēmumā secināto, ka pastāv neskaidrības un atšķirīga tiesu prakse attiecībā uz nacionālo tiesu pilnvarām noteikt konfiscējamās mantas apjomu, Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka minētais regulējums nav atzīstams par paredzamu, un tas nenodrošina aizsardzību pret iespējamo patvaļu. Tiesa arī secināja, ka nacionālās tiesas nav sniegušas individualizētu izvērtējumu par iesniedzējam piemērojamo sodu un savos nolēmumos nav norādījušas konkrētu konfiskācijai pakļauto mantu, kā arī nav izvērtējušas, vai konfiscējamā īpašuma apjoms atbilst noziedzīgā nodarījuma smagumam, un to vai konfiskācija nerada iesniedzējam pārmērīgu slogu.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa secināja, ka trūkumi tiesību aktos ierobežoja valsts tiesu veikto pārbaudi tādā mērā, kas tām liedza ievērot „taisnīga līdzsvara" prasību, kas izriet no Pirmā protokola 1.panta, un līdz ar to nenodrošināja /pers. E/ saprātīgu iespēju vērsties ar prasību kompetentajās iestādēs *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2020.gada 11.jūnija sprieduma Markus pret Latviju, iesnieguma Nr.17483/10, 69.–74.punkts)*.

[13] Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 46.pantu dalībvalstīm ir juridiski saistošs Eiropas Cilvēktiesību tiesas galīgais spriedums ikvienā lietā, kurā attiecīgā dalībvalsts ir viena no pusēm. Savukārt Tiesas sprieduma izpildi uzrauga Eiropas Padomes Ministru komiteja (turpmāk arī – Ministru komiteja).

Ministru komitejas 2000.gada 19.janvāra Rekomendācija Nr. R(2000)2 par noteiktas kategorijas lietu atkārtotu izskatīšanu vai procesa atjaunošanu nacionālajā līmenī pēc Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu pieņemšanas (*Recommendation No. R(2000)2 of the Committee of Ministers to member states on the re-examination or reopening of certain cases at domestic level following judgements of the European Court of Human Rights*) (turpmāk arī – Rekomendācija Nr. R(2000)2) noteikti gadījumi, kad būtu vēlama tiesvedības uzsākšana no jauna.

Rekomendācijā Nr. R(2000)2 Ministru komiteja aicina dalībvalstis pārliecināties par iespēju atbilstoši pārskatīt lietas (tai skaitā atjaunojot tiesvedību) gadījumos, kad Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzinusi, ka ir pārkāptas Konvencijā garantētās tiesības, īpaši gadījumos, kad: 1) valsts iestādes pieņemtais lēmums, ar ko pārkāptas personas cilvēktiesības, joprojām šai personai rada būtiskas nelabvēlīgas sekas, kuras nav pienācīgi novēršamas, izmaksājot kompensāciju, un kuras nav iespējams novērst citādi, kā vien pārskatot lietu vai atjaunojot tiesvedību; 2) Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums apliecina, ka: a) apstrīdētais valsts iestādes lēmums pēc būtības ir pretrunā ar Konvenciju vai b) konstatētais Konvencijas pārkāpums izriet no procesuālām kļūdām vai nepilnībām, kas ir tik būtiskas, ka rada nopietnas šaubas par apstrīdētās konkrētajā valstī īstenotās procedūras iznākuma pareizību. Arī juridiskajā literatūrā ir atzīts, ka gadījumos, kad spēkā stājušies tiesas nolēmumi, visticamāk, var tikt uzskatīti par netaisnīgiem, priekšroka dodama taisnīguma principam, nevis tiesiskās noteiktības principam (*sk., piemēram: Hoffmann R. Verfahrensgerechtigkeit. Studien zu einer Theorie prozeduraler Gerechtigkeit. Paderborn: Schöningh, 1992, S. 132-133*) *(Satversmes tiesas 2016.gada 29.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01, 12.3.punkts)*.

No Rekomendācijas Nr. R(2000)2 teksta secināms, ka pamatkritērijs, lai lietu izskatītu no jauna, ir iespēja nodrošināt sākotnējā stāvokļa atjaunošanu (*restitutio in integrum*), proti, ja izņēmuma apstākļos lietas atkārtota izskatīšana vai procesa atjaunošana ir visefektīvākā vai vienīgā iespēja nodrošināt sākotnējā stāvokļa atjaunošanu.

Lietu izskatīšana no jauna ieteikta lietās, kurās persona Konvencijas pārkāpuma dēļ turpina ciest ļoti nopietnas negatīvas sekas, kas nav pienācīgi atlīdzinātas un nevar tikt izlabotas citādi, kā vien izskatot lietu atkārtoti, un ja nacionālās tiesas nolēmumā vai procesā ir pieļauti Konvencijas pārkāpumi (Rekomendācijas Nr. R(2000)2 II punkts). Tādējādi, izlemjot jautājumu par tiesvedības izskatīšanu no jauna, nacionālā tiesa vadās no kritērija, vai lietas atkārtota izskatīšana spēs nodrošināt sākotnējā stāvokļa atjaunošanu un novērst negatīvās sekas, kas nav pienācīgi atlīdzinātas un nevar tikt izlabotas citādi, kā vienīgi atkārtoti izskatot lietu.

[14] Kaut arī lietā *Markus pret Latviju* Eiropas Cilvēktiesību tiesa spriedumā nav tieši norādījusi, ka piemērotākais atlīdzinājuma veids būtu kriminālprocesa atjaunošana, Senāts atzīst, ka kriminālprocesa atjaunošana ir piemērotākā, ņemot vērā Konvencijas pārkāpuma būtību un nozīmīgumu.

Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā minētais jēdziens „taisnīga tiesa" ietver divus aspektus, proti, „taisnīga tiesa" kā neatkarīga tiesu varas institūcija, kas izskata lietu, un „taisnīga tiesa" kā pienācīgs, tiesiskai valstij atbilstošs process, kurā šī lieta tiek izskatīta (*Satversmes tiesas 2002.gada 5.marta sprieduma lietā Nr. 2001-10-01, secinājumu daļas 2.punkts; Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr. 2004-10-01, 6.punkts; Satversmes tiesas 2016.gada 29.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01, 12.2.punkts*).

Neatņemams taisnīgas tiesas elements ir taisnīgs tiesvedības procesa rezultāts, proti, taisnīgs spriedums. Procesuālie likumi izvirza vairākas prasības, kas vērstas uz taisnīga sprieduma nodrošināšanu, piemēram, tiesas objektivitāte un neitralitāte, pušu līdztiesības princips, pierādījumu pārbaude, tiesības pārsūdzēt nolēmumu apelācijas instances tiesā un citas. Šādu prasību pareizas piemērošanas un mijiedarbības rezultātā ir iespējams nonākt līdz taisnīgam spriedumam. Taisnīgam spriedumam jābūt pamatotam un tiesību normām atbilstošam (*Satversmes tiesas 2003.gada 4.februāra sprieduma lietā Nr. 2002-06-01, secinājumu daļas 3.punkts*).

Senāts norāda, ka, tiesas pienākums ir pamatot jebkura soda, arī mantas konfiskācijas kā papildsoda, piemērošanu, tādējādi nodrošinot soda samērīgumu un individualizāciju.

[15] Latvijas Republikas Satversmes 105.pants noteic, ka „ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību".

[16] Latvijas Republikas Satversmes tiesa norādījusi, ka spēkā esošais Krimināllikuma regulējums precīzi nosaka, par kādu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu mantas konfiskācija var tikt piemērota. Turklāt noteiktas mantas konfiskācijas kā soda veida piemērošanas robežas, no vienas puses, ļaujot tiesai mantas konfiskāciju vispār nepiemērot un, no otras puses, nosakot mantu, kura nevar tikt konfiscēta. Šāds tiesisks regulējums ļauj personai izprast, kāda ir mantas konfiskācijas kā soda veida minimālā un maksimālā robeža. Tas apstāklis, ka tiesām jāizvēlas piemērotākais soda veids un apmērs likumdevēja noteiktajās robežās, atbilst krimināls odu piemērošanas īpatnībām. Ar to tiek nodrošināta soda individualizācija katrā izskatāmajā krimināllietā *(Satversmes tiesas 2015.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2014-34-01, 14.3.punkts).*

[17] Senāts norāda, ka taisnīga soda noteikšanā tiesas pienākums ir arī izvērtēt Krimināllikuma 5.panta nosacījumus, kas regulē Krimināllikuma spēku laikā, ņemot vērā, ka ir veikti grozījumi Krimināllikuma 36., 42.pantā un 320.panta otrajā daļā.

[17.1] Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā. Savukārt Krimināllikuma 5.panta otrā daļa noteic atpakaļejošu spēku labvēlīgākam likumam. Tādējādi, izlemjot jautājumu par mantas konfiskāciju, ir jāvērtē, vai nepastāv Krimināllikuma 5.panta otrās daļas nosacījumi.

Senāts paudis atziņu, ka par labvēlīgāku likumu nav uzskatāma iepriekšējā stāvokļa precizēšana. Tikai tad, ja tiesa konstatē, ka radīts jauns tiesiskais stāvoklis, tai jāveic likumu salīdzināšana. Konstatējot, ka neviena no likuma redakcijām nav labvēlīgāka, piemērojama nodarījuma izdarīšanas laikā spēkā esošā likuma norma. Tiesai nav tiesību izvēlēties labvēlīgāko normu no katra salīdzināmā likuma, tai jāizvēlas tikai viens labvēlīgākais likums. Ņemot vērā, ka likums grozīts vairākkārt, piemērojams vislabvēlīgākais likums (*Augstākās tiesas 2020.gada 30.oktobra lēmums lietā Nr. SKK-59/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1030.3870001003.3L)*).

[17.2] Atbilstoši Krimināllikuma regulējumam, kas bija spēkā līdz 2013.gada 1.aprīlim, mantas konfiskācija kā pamatsods un papildsods varēja tikt attiecināta uz visu mantu. Ar grozījumiem Krimināllikumā, kuri stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī, tika būtiski grozīts mantas konfiskācijas tiesiskais regulējums, tai skaitā tiesām paredzot plašāku rīcības brīvību mantas konfiskācijas piemērošanā. Saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta pirmo un otro daļu un Krimināllikuma sevišķās daļas normās paredzētajām sankcijām, mantas konfiskācija vairs nav obligāta, t.i., nosakot sodu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, mantas konfiskāciju var nepiemērot.

Savukārt Krimināllikuma 42.panta trešā daļa tiesai uzliek par pienākumu, nosakot mantas konfiskāciju, konkrēti norādīt, kāda manta konfiscējama, kas nozīmē, ka mantas konfiskācija piemērojama samērīgi ar noziedzīgā nodarījuma raksturu un citiem likumā noteiktajiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem. Kopsakarā ar minēto jāņem vērā arī likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību 4.pielikuma „Manta, kura notiesātajam vai viņa apgādībā esošām personām nav konfiscējama" prasības, kas nosaka tiesai pienākumu vērtēt notiesātai personai un tās ģimenei nepieciešamo mantas minimumu.

[18] Senāts atzīst, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā *Markus pret Latviju* ir atzīstams par jaunatklātu apstākli, kas var būtiski ietekmēt lietas iznākumu. Apelācijas instances tiesai, iztiesājot lietu no jauna, Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumā konstatētie Konvencijas pārkāpumi ir jāņem vērā.

[19] Senāts norāda, lai arī iznākums individuālā lietā kalpo par pamatu atlīdzinājumam tikai attiecīgajam indivīdam, kurš vērsies ar iesniegumu Eiropas Cilvēktiesību tiesā, tomēr ievērojot to, ka izskatāmajā lietā uz notiesāto /pers. F/ pastāv tādi paši apstākļi kā uz /pers. E/, Senāts atzīst, ka šajā kriminālprocesā noticis arī /pers. F/ pamattiesību aizskārums, kurš prasa kriminālprocesa atjaunošanu.

Būtiska tiesiskas valsts principa sastāvdaļa ir tiesiskā stabilitāte. Tā citastarp prasa ne vien noregulētu tiesvedības procesu, bet arī tādu tā noslēgumu, kas ir tiesiski noturīgs. Vienlaikus tiesiskas valsts princips prasa, lai kriminālprocesa rezultāts būtu arī taisnīgs, proti, lai personas netiktu notiesātas par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem, kurus tās nav izdarījušas, un lai personas, kas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, tiktu atbilstoši notiesātas *(Satversmes tiesas 2002.gada 5.marta sprieduma lietā Nr. 2001-10-01, 8.punkts)* Krimināl atbildība ir smagākais iespējamais juridiskās atbildības veids, un tās sekas var būtiski ietekmēt personas dzīvi arī pēc krimināl soda izciešanas *(Satversmes tiesas 2020.gada 24.septembra sprieduma lietā Nr. 2019-22-01, 14.punkts).*

No krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma prasības izriet nosacījums, ka nedrīkst radīt tādu tiesisko situāciju, kurā salīdzināmos apstākļos personai tiek paredzēta mazāka tās tiesību aizsardzība, tādējādi Senāts atzīst, ka atceļams Augstākās tiesas 2009.gada 4.novembra lēmums un Rīgas apgabaltiesas 2009.gada 27.aprīļa lēmums arī daļā par /pers. F/ noteikto papildsodu – mantas konfiskāciju – pēc Krimināllikuma 20.panta trešās daļas un 320.panta otrās daļas un par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu. Lieta atceltajā daļā nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[20] Kaut arī lieta tiek nosūtīta apelācijas instances tiesai jaunai izskatīšanai daļā par sodu, Senāts atzīst, ka drošības līdzekļa piemērošanai /pers. E/ un /pers. F/ šajā tiesvedības stadijā nav tiesiska pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 586., 587., 659., 660.pantu, tiesa

nolēma:

atcelt Augstākās tiesas 2009.gada 4.novembra lēmumu un Rīgas apgabaltiesas 2009.gada 27.aprīļa lēmumu daļā par /pers. E/ un /pers. F/ noteikto papildsodu – mantas konfiskāciju – un daļā par /pers. F/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu.

Kriminālprocesu atceltajā daļā atjaunot sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem.

Lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

S.Kaija I.Bičkovičs A.Branta

I.Radzeviča A.Uminskis